

skupini malih davkoplačevalcev, dočim delavec, zavarovan pri bolniški blagajnici, bode volil v skupini malih davkoplačevalcev še le, če plača najmanj goldinar davka.

Velika krivica je pa, da se izključijo od volilne pravice mnogoštevilni delavci, kateri niso zavarovani pri bolniških blagajnicah, to je raznovrstni kmetijski delavci. Da se ti izključijo, to je zasluga pred vsem nemških konservativcev in pa veleposestnikov. Boje se zlasti poslednji, da ne bi potem se v drž. zboru razpravljale neugodne delavske razmere po grajščinah. Sedaj konservativni časopisi radi prijavljajo, kako židovski kapital izsesava ljudi po tovarnah, a potem bi se pa pokazalo, da krščanski kapital marsikje dosti bolj krščanski ne ravna.

Opravičuje se s tem, da bi se socijalizem ne zanesel na deželo. To je pač prazno opravičevanje. Pogled v druge države nam le prejasno dokazuje, da na kmetih nima tal socijalizem. Zakaj bi pač bilo v Avstriji drugače. Sicer se pa državni zbor na to niti ne bi smel ozirati, kako bodo volili novi volilci, merodajno bi mu moralo biti le to, da tudi kmetski delavci pripomagajo k plačevanju davkov in nosijo tudi državna bremena in da zato morajo biti deležni tudi političnih pravic. To stališče je jedino pravilno in pravično, vsako drugo stališče je pa nepravilno in krivično. Otroka, ki ga je porodil pododsek, sedaj nobena stranka ne mara prav priznati za svojega, podtikajo ga druga drugi, liberalci konservativcem, konservativci liberalcem itd., a resnici na čast moramo reči, da ta kuriozni načrt je dete vse koalicije, katera je onemogočila Taaffejev mnogo pravičnejši načrt novega volilnega reda. Vse so jednako odgovorne za njegove prednosti in napake. Če pododsekovo delo ni dobro, je le dokaz politične nezmožnosti koalicijskih strank in potem pa bi bila njih dolžnost, da se umaknejo in stvar izročijo sposobnejšim možem.

Politični pregled.

Cesarski komisar. — Na Dunaji so minoli teden imeli voliti župana. Pri tretji volitvi je dobil dr. Lueger 70 glasov, ravno toliko, kolikor je potrebno za izvolitev. On pa izvolitve ni sprejel, kajti nadejal se je, da pri novi volitvi dobi še več glasov. Ko se je pa četrtič volilo, je pa dr. Lueger dobil le 65 glasov. Volitev se je odložila. Vlada je pa mej tem si prizadevala pregovoriti kacega liberalca, da bi prevzel županstvo. Dr. Luegerja se namreč ne upa predložiti v potrjenje, ko bi tudi bil izvoljen. Več liberalnih poslancev je zapretilo, da bi v tem slučaju ostavili koalicijo. Da se vlada pomaga iz zadrege, je razpustila mestni zastop in imenovala okrajnega glavarja dr. Friebeisa za vladnega komisarju. Vladnemu komisarju je dodan svet iz petnajstih dosedanjih svetnikov iz obeh strank. Nove volitve bodo koncem septembra. Protisemitje bi bili radi, da bi se volilo že po letu, ko več liberalcev ni na Dunaji.

Demonstracija za občno volilno pravico — Dne 30. maja priredili so na Dunaji delavci veliko demonstracijo za občno volilno pravico. Vladi ta demonstracija nič prav ne ugaja in je v uradnem listu zapretila, da se v bodoče ne bode več toliko svobode puščalo za take demonstracije, temveč se bodo preprečile z uporabo zakona o združevanju in zborovanju. Vlada menda hoče zmatrati za zborovanje, če se le kje snide

več delavcev. Čudno se nam ne zdi, kajti knez Windischgrätz ni poseben prijatelj svobode, grof Schönborn pa še manj. Nekoliko je pa naperjena izjava proti dunajskim protisemitom, kateri so na ulici obricali nekega liberalnega mestnega odbornika, ki je prihajal k seji. Protisemitje na Dunaji so namreč proti židom tako nahujskali prebivalstvo, da vodje niso več v stanu zabranjevati izgrediv.

Zaradi neznanja češčine. — Knez Hugon Salm ni hotel prevzeti predsedstva moravske kmetijske družbe, ker ni zato sposoben, ker ne ume češčine. Ko bi le tudi drugi Nemci prišli do podobnega prepričanja, da je za tako mesto treba znanja obeh deželnih jezikov.

Bolgarija. — Dobro znano je absolutistično počenjanje nekdanjega bolgarskega ministerskega predsednika Stambulov-a. Vse se je moralo zvršiti po njegovi volji. Noben pa se mu ni upal blizu. Slednjič je vendar pal. Sedaj so se jele še-le čuti tožbe proti njemu. Narodno sobranje je izvolilo komisijo, ki naj nabira gradivo za obtožbo proti Stambulovu. Stambulov vedoč, da je kriv, hotel je v tujino, toda vlada mu ni hotela dati potnega lista. Preiskovalna komisija pa je sklenila Stambulova tožiti.

Belgija. — Vsako upanje, da bi se kongiška država v Afriki spojila z Belgijo, je pri kraji. Za letos je stvar pokopana, drugo leto pa, ko bodo nove zbornične volitve, še misliti ni, da bi kateri poslanev to protinardno misel hotel v svojo škodo podpirati. Ravno vprašanje o Kongu daje socijalistom upanje na vspehe pri volitvah. Vlada je potrošila oziroma jamčila velikanske svote za Kongo. Pogajanja glede spojitve se ne morejo srečno dovršiti in država, ki je jamčila večja posojila za Kongo, morala bo iste plačati. Da bo pri razpravi o dovolitvi v to potrebnega kredita velik boj, je umevno, vendar je upati, da bodo poslanci dotične kredite dovolili, le da je pereče vprašanje o spojitvi kongiške države z Belgijo za enkrat odloženo.

Francija. — Letni spomin Carnotovega usmrtenja hoče francoska vlada slovesno praznovati. Poleg oficijelne slavnosti v Pantheonu bode republikanski predsednik in ministri obiskali rakev nesrečnega bivšega republikanskega predsednika in bodo položili vence na njo. Vdova dala bo brati za pokojnim možem sv. mašo, kateri bodo prisustovali tudi vladni zastopniki. Uvedlo se bode tudi javno žalovanje, ki bode trpelo od dne smrti, 25. junija do dneva pokopa 1. julija. Tudi javna poslopja se bodo ogrnila te dni v žalostno obleko in častniki nosili bodo te dni žalovalni trak na meči. — Prišlo se je na sled velikim sleparijam pri francoski južni železnici. Zapletenih je v to afero več poslancev in ministrov. Za podkupovanje so baje izdali cel milijon. Afera provzročila bo brezdvomno velike škandale v parlamentu.

Obrtnija.

Meščansko stavbinsko društvo.

Meščansko stavbinsko društvo je imelo 28. maja popoldne v mestni dvorani svoj ustanovni občni zbor, katerega so se vsi sloji našega meščanstva mnogobrojno udeležili.

Zborovanje je otvoril predsednik mestne hranilnice gosp. Vaso Petričič. Pozdravil je navzoče someščane in omenil, da se je moralo nekaj storiti, da se pretirane cene za stavbinski material in stavbinska dela kolikor mogoče paralizujejo; v to svrhu osnoval se je odbor iz naših meščanov, ki namerava oživitvoriti zadrugo z omejenim poroštvo, ki bi prva ustanovila veliko opekarno,